

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

Valde consentaneum esse naturae, homines matrimonio copulari cap. iiii

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

DE PVDICITIA MATRIMONII.

1 Cor. 7. nus honeste riteq; perficiatur. Scriptum est enim lōge melius esse nubere, q̄ uri: et Qui duxit uxorem non peccauit. Tollenda ergo fuit omnis occasio fornicationis: & la sciua senum quoquomodo nuptialibus pedicis constringenda: quando nec ratione tranquillitatis, nec uitæ melioris gratia eis suaderi possit, meliorem esse matrimonio cœlibatum. Quomodo autem uxor eiusmodi, & si re uera sit uxor, appelletur tamen alicubi in sacris literis concubina, q̄ tantummodo concubitus causa ducta sit, satis diffuse superius dictum est libro secundo.

Valde esse naturæ consentaneum homines matrimonio copulari. Cap. IIII.

MVnus etenim matrimonii, quod attinet ad maris, foeminaeque consortium, adeo naturale est, ut etiam uolucres penè omnes faciant matrimonia ita ut nullus sit tam rapax miluus, aut tam solitarius accipiter, qui non coniugium appetat, & nidum cogerat: ubi tanquam in geniali toro concordii animo cum sua pari, quasi cum sua matre familias, in vitam diu coniugii societatem retineant. Ibi namque oua simul confouent, foetus educant, atque ab omni iniuria, quatenus illis licet, pari cura studioque tuentur. Fertur etiam Aethneus piscis, ubi specielem suam foeminam tanquam coniugem semel agnouerit, alias omnes solitus esse intactas relinquere, & illi soli tantum uacare, uelut coniugii inuptiarumque foedere iunctus. At quanto ad id pronior est homo: qui suo opte ingenio & studia societatis arctius complectitur, & natura ad matrimonium propensus inclinatur. Socialis quidem est, & ideo ceteris animantibus ad societatem sua ipsius natura propensior. Verum præcipua, & prima societas hominum esse uidetur, ut uir foeminae, & foemina uiro ante omnia, et in primis matrimonii societate iungatur. Quod ubi ex sententia utriusque succedere contingit: optimum sane præcipuum

um, ac tutissimum perfugium degendæ foeliciter uitæ illis ipsis coniugibus partum est siue prosperitate fortunæ letandum sit, siue afflictis rebus perpetiendum. Viri sane solatium maximum est uxor proba, & pudica: et e conuerso optimum uxoris præsidium prudens, & cordatus maritus. Relinquet homo (dicit dominus) patrem, & matrem, et adhærebit uxori suæ. Quid profecto dulcius, quàm habere qui cum æque atque tecum audeas omnia communicare: cuius possis omnia tuto committere cuiusq; mandare fidei iuxta atq; ipsi tibi? Item quid iucundius quàm cum illa esse, atq; assidue uiuere, cui sis non beneuolentiæ solum, atq; animorum coniunctione, sed et corporum si mulq; communium liberorum mutua, ac insolubili quadam colligatione copulatus? Sed id quoq; prætereundum non est, rem quidem uxoriam omnes fere accusare, sed omnes ferè & sequi & appetere, quod accusant: eosq; ipsos sæpe, qui aliquando coniugium calumniati sunt, actutum mutatos, etiam plus æquo diligere. Quod non aliunde profecto existimamus prouenire, quàm q; matris moniū & naturale sit, & hominis proprium: licet ex peruersissimis quorundam moribus, & ob inconstantiam muliebrem, id ipsum plerunq; quod alio qui gratisimum uideri solet odiosum, ac triste fiat. Nam si semper mulieres obsequentes conubiorum legibus, usq; quaq; cum uiris suis conuenirent, non dubitassent pleriq; sapientes de duenda uxore decernere, nec esset fortassis tam necessarius sacerdotibus cœlibatus, ut satis superq; diximus superioribus libris. Verum sicut in coniugio, ubi cœcordibus animis uiuitur, nulla est foelicitas uitæ potior, ita quoque nullum uitæ genus, si secus accidat hominibus tristius, & ærumnosius. Non ergo semper ut honestissima res est cœiugium ita & quietissima: quâdo sæpe disparitate morum, quod de sui natura habetur optimum, in foelicissimum reddi possit. Circumspicere itaq; debent homines ut in ineundis cœnubiis, mutua, & ingenii & morum (qua

Gene. 2.

DE PVDICITIA MATRIMONII

tenuis dicet) similitudine copulentur: ex quo omnis concordia, uitæq; societas coalescit: quæ uel una (si recte conuenit) reddere potest iucundum fortunatumq; coniugium. At qui uero ut id contingat, non nostræ omnino est facultatis nec tam diligentiae aut fortunæ fidendum quam diuino potius iudicio committendum. Quo circa hoc ipsum matrimonium non nisi bonis auspiciis pie sancteq; & Deo auspice faciendum est: ut quondam maiores nostri facere consueuerunt t qui nisi sacris rite peractis, & nuncupatis prius uotis rem tantam aggredi non audebant. Nam quid tam peruersum preposterumue fieri aut excogitari potest, quam quod nunc pleriq; omnes faciunt adolentes: qui non Deo, ut homini christiano patet sed ineptis ominibus, consultisue sortibus, gentiliu more, opes, genus, formam, factionemq;, ac eiusmodi alia quæuis uana prius quaerunt in eligenda uxore, quam pudicitiam, quam prudentiam, quam mores. Nam modo iuxta illud.

Protinus ad censum, de moribus ultima fiet Questio. Minime ergo mirandum, si his saepenumero male succedant matrimonia: quæ tam peruerse, & inconsulto malisq; artibus, malisq; desideriis sint ab initio auspiciati.

Quomodo honeste habere sese debeant coniuges in re uxoria. Cap. V.

Gene. 1.

Scire autem homines debent non tam ad perfructum uoluptatem, quam ad quædam liberorum procreationem se esse uxoribus copulatos: quod est primum & potissimum in matrimoniis sancendis: dicente domino. Crescite, & multiplicamini, & replete terram. Cæterum quum fieri nequeat, nec forte etiam expediat, ut ea copula sua careat uoluptate: seruanda est in ea re, ut in omnibus uitæ officiis, et cõtinẽtiæ, & moderatio